

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A másodaltiszt.

Írta: Argus.

Hivatása — a mint alkalmazása elnevezéséből is következtethető azoknak az önálló altiszti (örs- és járásparancsnoki) kötelemeknek és egyéb tudnivalóknak gyakorlatilag való elsajátítása, a melyeket az 5—6 hónapig tartott altiszti tanfolyamon elméletileg megtanult.

Szükséges ez a gyakorlati idő — ugyszólván — minden fiatal altiszt részére azért, mert csak abban az esetben felelhet meg kifogástalanul később az örsparancsnoki megbízatásnak, ha az ezzel járó fontos kötelességeknek úgy elméletileg, mint gyakorlatilag is teljesen birtokában van.

A másodaltiszt kötelemi nincsenek külön megjelölve és körvonalozva utasításainkban. Csupán az Általános szolgálati határozványok XII. fejt. 11. pontjában történik róla említés s ott is csak annyi, hogy az örsiroda vezetése időnként ő reá bizandó, hogy *magát ebbe is begyakorolja*.

Ennél részletesebb meghatározásra, illetőleg kötelességei különösebb részletezésére nincs is szükség, mert megbízatásából és az imént megjelölt abból a kifejezésből: «magát ebbe is begyakorolja», önként értetődik, hogy kötelessége az örsparancsnoki teendők elsajátítása lévén, *hásegítő minőségben* ugyanazok a teendők hárulnak reá, a melyek a Csendőrségi utasítások II. rész 164—175. §-ai szerint az örsparancsnokra nézve különösen, egyéb határozványokban és szabályokban pedig általánosan előírják.

Felületes áttekintés mellett egészen könnyűnek látszó feladat az. Mélyrehatóbb vizsgálódás után azonban rájövünk, hogy súlyos felelősséggel járó és úgy a csendőrségi szolgálatra, mint a közre nézve nagyon is fontos dolgok elsajátítására kell a másodaltisztnek elkészülve lennie, ha kifogástalan elméleti és gyakorlati ismeretekkel akar átlépni az önálló örsparancsnoki megbízatásra.

Lássuk tehát azokat a teendőket, a melyeknek gyako-

ratilati elsajátítása a másodaltisztre, mint gyakornokra hárul.

Főbb vonalakban vázolva: az értelmes írásbeliségben, a céltudatos oktatási képességben, a fegyelem helyes kezelésében és a hatóságokkal, valamint a lakossággal való helyes érintkezésben találjuk meg ezeket.

A társadalom részéről követelt és a csendőraltiszti állásnál egyébként sem mellőzhető fokozottabb intelligenciát azért nem sorolom az előbbieik közé, mert határozottan feltehető, hogy az az altiszt, a ki előbbi követelményeknek megfelel, társadalmi tekintetben is megállja a helyét.

Akárhogy osztályozzuk, akármiképp mérlegeljük, egyformán fontos feladat ez mind. És csak az a másodaltiszt érezheti magát az önálló megbízatásra eléggé érettnek és képesnek, a ki mindezekben a dolgokban úgy együttvéve, mint külön-külön a teljes jártasságot megszerzi. Mihelyt ezek egyikét vagy másikat elhanyagolja vagy érték és jelentőség tekintetében egyiket kevesebbre becsüli a másikkal, már téves nyomon indul és az örsparancsnoki megbízatásra való képessége is kétségessé válik. Nem lesz belőle kifogástalan önálló altiszt soha, dilettáns marad csak. És ha mégis elnyeri az önálló megbízatást, bizony — mint az már nagyon sok örsparancsnokkal megtörtént — a saját kárán fogja megtanulni azt, a mit, mint másodaltiszt, téves fel fogásból vagy könnyelműségből elmulasztott.

Lássuk hát először is az írásbeliséget.

Régebben igen súlyos feladat volt ez. Maga az állomás szolgálati könyv helyes vezetése olyan nehézségekkel járt, hogy csakugyan altiszt volt a talpán, a ki azt kellő pontossággal és tömörséggel és mégis kifogástalan értelmességgel tudta vezetni és beletárgyalni az örs szolgálati eredményeit. Sőt maga a szolgálati vezénylés helyes beírása is gondot okozott a gyengébbeknek.

Ismertem olyan örsparancsnokot is, a ki midőn pár évi másodaltiszti alkalmazás után egy örs önálló vezetésére megbízást kapott, bonyolultabb hűnesetek kinyo-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállit.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvári és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató felta álója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — R gi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

mozásának eredményét nem volt képes önállóan bevezetni az állomás szolgálati könyvbe, hanem a hónap alá vette azt a nagy könyvet s gyalog vagy lóháton a szomszédos idősebb őrsparancsnokhoz vitte át és annak a segítségével tárgyalta be az eseményeket.

Ez ma már nem okoz gondot senkinek. A többi, most szükséges írásbeliségek elsajátítása pedig részben a járőrvezetői szolgálatok alatt szerzett ismeretek, részben az altiszti tanfolyamon történt előkészítés folytán, de különösen az által, hogy a szolgálati könyvek vezetésére nézve a Cs.-i utasításban egyöntetű minták vannak felállítva, — nagyon meg van könnyítve.

Az írásbeliség tehát, a mostani viszonyoknak megfelelően, tulajdonképpen a jelentések és tényvázlatok helyes megszerkesztésében merül ki; a szolgálati könyvek vezetése sablonos munka csupán, a melynél leginkább a pontosságra, rendszeretetre és a munka tisztaságára kell fektetni a főszűrt és erre kell szoktatni a másodaltisztet is, nehogy törlésekkel, vakarásokkal és beszúrással tarkítva kerüljenek azok a könyvek a szemlélő előljáró elé.

Az ilyen munka nemcsak megkönnyíti az átvizsgálást, de jó benyomást kelt a vezetője iránt is mindenki benn.

Nem olyan nehéz feladat ez. Ha bizonyos idő alatt megtanulhatja az ember a rajzolást, éppen úgy megtanulhatja a szépírást is. A szépírási minták gyakori utánzása, a kacsakaringós cifraságoktól ment rendes, szabályos betűkkel való írásra irányuló komoly, erős akarat és a rendes, tiszta munkára való határozott törekvés szép és tetszetős írásbeli munkára képesítik a másodaltisztet.

Hogy pedig a szépírás mellett a helyesírást, mondat-szerkesztést és mondatfűzést is elsajátíthassák, még a tanultabb, iskolailag képesítettebb altisztnek is sokat kell tanulni és olvasgatni, de még többet a gyengébbeknek, hogy alaposan megjegyezhessek a szavak helyes leírását, az írásjeleknek és a kötőszavaknak stb. szabályszerű helyen való alkalmazását. Ilyen módszer és komoly szándék mellett még a gyengébb képesítésű altiszt is csakhamar ura lesz a tollnak és szépírás mellett értelmes és tiszta munkát juttat az előljárók vagy a hatóságok elé.

A szép- és helyesírás és a megírásra került anyagnak értelmes és szabályos mondatokban való feldolgozása nemcsak a csendőrségnél, hanem a társadalmi életben is mindenütt igen jó ajánló levél, mert az íróját mindenki rendszerető, tiszta, komoly, értelmes és pontos embernek fogja tartani.

Másik főkövetelmény a másodaltisztnek a legénység oktatására való képesség elsajátítása, hogy mint leendő őrsparancsnok a helyes oktatás fontosságát felismerve, annak szellemében tudja vezetni és irányítani alárendeltjei oktatását.

Itt szem előtt kell tartani a következőket:

Az oktatási képesség elsajátítása fokozott önképzést követel. Helyesen és eredményesen oktatni csak az az altiszt tud, a ki maga is folytonosan tanul és nemcsak elolvassa azt, a mit elő akar adni, hanem meg is érti, úgy, hogy a gyengébbeknek, a nehezebben megérthető részletekre, kellő magyarázattal szolgálhat.

Minthogy pedig az őrsparancsnok sokoldalú elfoglaltsága mellett, leginkább a másodaltisztre hárul az oktatás feladata, úgy kell azt teljesítenie, hogy minden iskolázás előtt átolvassa az oktatás tárgyává teendő részleteket, hogy felelevenítse az emlékezetét azokra nézve; ezenfelül kerülnie kell a szöveghez való szoros ragaszkodást s inkább e helyett szabad előadásban, de a lényeg kellő kidomborításával s lehetőleg alkalmas példák elmondása mellett kell ismertetnie minden tananyagot.

Hosszu lére eresztett magyarázatoknak gyenge az eredménye, mert mire az előadó a mondanivalójának a végére ér, a hallgató már az elejét elfelejtette. Az ilyen előadás nemcsak a hallgatót hozza tévedésbe vagy zavarba, de maga az előadó is úgy belegabalyodik a mondanivalójába, hogy a végén alig tud belőle kibontakozni s így a helyett, hogy oktatott volna, inkább értelmi zavart okozott.

Az oktatásnál arra is ügyelni kell a másodaltisztnek, hogy az előadott tárgy lényegét az őrsparancsnok felfogásának megfelelő értelemben magyarázza, mert ellenkező esetben könnyen előfordulhat, hogy az a csendőr, a ki ugyanazt az anyagot az őrsparancsnoktól már másképpen tanulta, észreveszi az eltérést és felvilágosítást kér, hogy a két ellentétes magyarázatból melyik legyen hát az igazi értelme az előadott tárgynak.

A csendőrségi utasítások és szabályok, valamint a törvények is olyan tömören és mégis érthetően vannak ugyan szerkesztve, hogy egymástól eltérő jelentőséget nem is lehet belőlük kimagyarázni, ha ennek dacára ilyen mégis előfordulna, az egyik bizonyosan téves felfogáson alapul.

Bár nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a másodaltisztnek van igaza, mert őrsparancsnokánál jóval később végezvén az altiszti tanfolyamot, esetleg önképzésével komolyabban és szorgalmasabban is foglalkozik annál s ugyanannak a tantárgynak esetleg liberálisabb vagy helyesebb felfogásból eredő magyarázatát tanulta meg, — arra nézve azonban, hogy az oktatás melyik felfogásra legyen alapítva, már előzetesen meg kell egyezniök, nehogy a kétféle magyarázat által félreértést okozzanak és zavarba hozzák alárendeltjeiket esetleg azoknak meg nem engedhető bírálgatásokra alkalmat adjanak.

Minthogy pedig az őrsparancsnok, sok más egyében kívül, az alárendelt helyes irányban való oktatásáért

ÖW SÁNDOR

Órák és ékszerész, Budapest, VIII. ker.,
József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kam. száll.

Alap. 1892. Telefon 62—68.

A m. kir. államasutak, a m. kir. posta és távirat, ugyszintén a m. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyszintén mindenféle kiegészítő járó pontosan szabályozott zseb-, fall-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyében ékszerátalakítások és órajavítások jutányosan eszközölhetnek. A csendőrségnek kivételesen részletes és kedvezmény is nyújtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

Keleti harcok színhelyéről. — Ozmún gépfegyver-osztag.

is felelős, magától értetődik, hogy mindaddig, míg ő másképen nem intézkedik, vagy a nézetét bizonyos dolgokra nézve meg nem változtatja, az ő felfogása az irányadó mindenekben.

A fegyelem ellen vét tehát az a másodaltiszt, a ki az őrsparancsnoka beleegyezése nélkül, annak felfogásától eltérő oktatásban részesíti az alárendeltek, mert ezzel akarva vagy nem akarva, de határozottan csökkenteni annak tekintélyét azok előtt és könnyen fegyelmi zavarnak vetheti meg az alapját. Ettől pedig annál is inkább óvakodnia kell a másodaltisztnek, mert mint már fentebb is említettem, a fegyelem helyes kezelésének megtanulása is egyik főkötelességei közé tartozik.

A fegyelem kezeléséről, még pedig annak helyes kezeléséről lévén szó, határozottan mondhatjuk, hogy ennek elsajátítása, illetve tökéletesítése éppen a másodaltiszti alkalmazás idejére esik, még azoknál is, a kik katonai vagy honvédségi csapattestüknél altiszti rendfokozatban voltak és így némi fogalmuk lehet a fegyelem kezeléséről.

Határozottan érvényesül itt az az elv, hogy *fegyelmet kezelni csak az tud, a ki engedelmeskedni megtanult.*

Okoskodó, tulérzékeny, daczos természetű, másoknál mindent jobban tudni akaró másodaltiszt csak rontja a fegyelmet az őrsön, de soha sem lehet segítségére őrsparancsnokának a fegyelem helyes kezelésében.

Az a másodaltiszt, a ki alárendelt csendőreivel tulbizalmas pajtáskodásba merül, a ki azok előtt őrsparancsnoka tetteit, rendelkezéseit tudakosan bírálgatja, annak háta mögött áskálódik, helyzetével vagy szolgálati megbízatásaival elégedetlenkedik, a rábizott dolgok értékének jelentőségét kevesli vagy tulsokra becsüli s ennek a csendőrök előtt gyakran és czélzatosan kifejezést is ad: csak rontja a fegyelmet, mert a rossz példaadással azokat is a fegyelmetlenkedésre buzdítja.

Elítélendő az ilyen eljárás annál is inkább, mert a másodaltisztnek éppen az a kötelessége, hogy összekötő kapocs legyen az őrsparancsnok és csendőrei között.

Hivatását tehát csak úgy tölti be helyesen, ha arra törekszik, hogy az őrsparancsnok és a csendőrök között bármi okból felmerülhető ellentétnek, mielőtt az kifejlődhetnék, idejekorán való ügyes beavatkozással élet veszi.

Annál könnyebben teheti ezt, mert ha ügyesen viszi a szerepét, úgy az őrsparancsnoka, mint a csendőrök bizalmát csakhamar megnyerheti. Ebben az esetben pedig, mind a két fél bizalommal fordul hozzá olyan dolgokban, amelyekben az alárendeltnek felfelé szószólója, az azok ellen felmerülhető kifogásoknak enyhítője, viszont az őrsparancsnok, talán téves értesülésből származó rendelkezéseinek vagy kifogásainak szigorúságát,

a tévedés eloszlatásával vagy a helyzetnek tárgyilagosabb kimagyarázásával, már a lefelé való közvetítés előtt, csökkentheti.

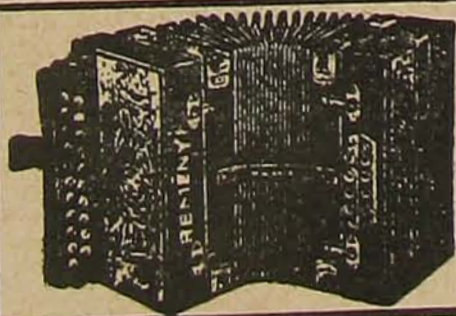
Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a másodaltiszt egyik vagy másik csendőr hibáját takargassa, hanem azt, hogy a hol kisebb hibák vannak, azt oszlassa el a saját hatáskörében, ha lehet jóindulattal, ha így nem lehet, a kellő szigor alkalmazásával és ne csináljon nagy hűhót jelentéktelen dolgokból. Ha pedig a hatáskörét túlhaladó olyan események fordulnak elő, a melyeknél a bünös komolyabb felelősségre vonása nem mellőzhető, az enyhítő jelenségek kötelességszerű kidomborításával jelentse azt őrsparancsnokának, hogy az mindjárt az első pillanatban tisztában lehessen a szabálytalanság, fegyelmetlenség vagy mulasztás igazi jelentőségével s hogy az rossz szándékból, bünül róható vagy vétlen mulasztásból eredt-e s annak megfelelően bírálhassa el az esetet és tehesse meg a szükséges intézkedéseket.

Ha pedig a csendőröknek olyan természetű általános vagy különleges óhajuk van, a mi a szolgálat vagy a fegyelem hátránya nélkül teljesíthető, a másodaltiszt alkalomszerű, ügyes közvetítése mellett mindig könnyebben elérhetik azt az őrsparancsnoknál, mintha egyszerre együtt kérnék, a minek a követelésre való összebeszélés látszata lenne, vagy külön-külön kérnék s ezzel olyan jelentőséget adnának a dolognak, mintha egymásnak rosszakaratu felbuztatása folytán cselekednének.

Ezer meg ezer különféle megtörtént esettel lehetne az itt felsoroltak helyességét igazolni és bizonyítani annak valódiságát, hogy egy rátermett, ügyes, életrevaló s mindent idejében felismerő másodaltiszt, idejekorán való beavatkozásával, mily előnyösen tudta egy-egy kitörni készülő fegyelmi zavarnak, vagy valamely jelentősebb szolgálatellenes cselekménynek elejét venni, vagy mily sikeresen tudott a fegyelem és rend helyreállításában közreműködni ott, a hol csak kevés idővel elébb még fejtelenség vagy ki nem egyenlíthetőnek látszó összeférhetlenség uralkodott az őrsparancsnok és a legénység között.

Ellenben tagadhatatlan az is, hogy sok őrsparancsnok és csendőrei összetartó, békés együttműködését zavarták már meg éppen az olyan másodaltisztek, a kik a fentebb ismertett jó tulajdonságokkal nem rendelkezvén, e helyett ingerlékeny, izgató, felbuztó, rosszra csábító természetük által ösztönöztenve, irigységet, összeférhetlenséget, gyűlöletet szítottak az őrsökön vagy a csendőrök között vagy az őrsparancsnok és alárendeltjei között.

Emberi gyarlóság jellemzi ezt, kiváló férfias karakter

HEGEDŐ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be **Budapest, Király-utca 58. sz.**

Minden hangszerről külön árjegyzék kéréndő.

HARMONIKA

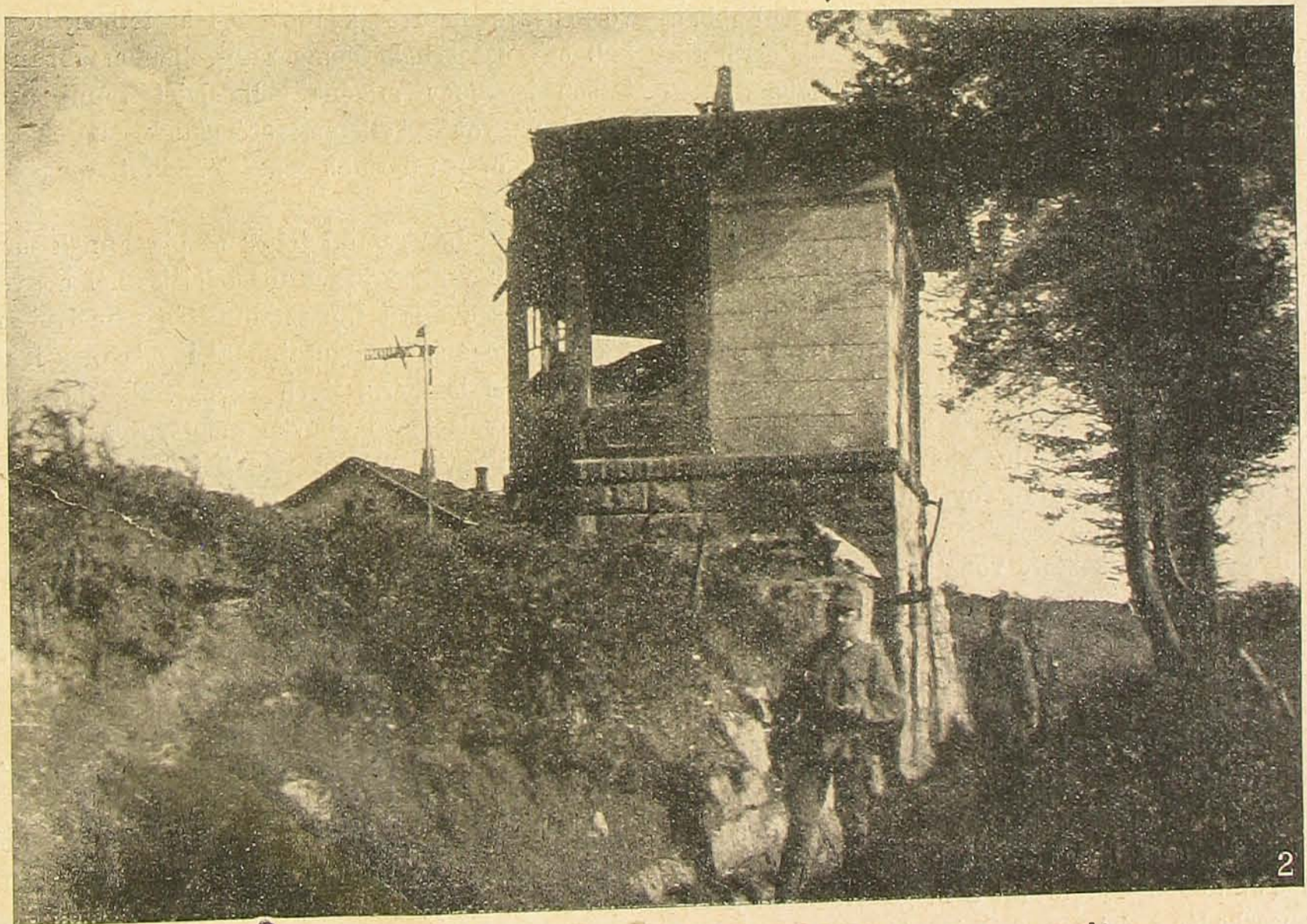
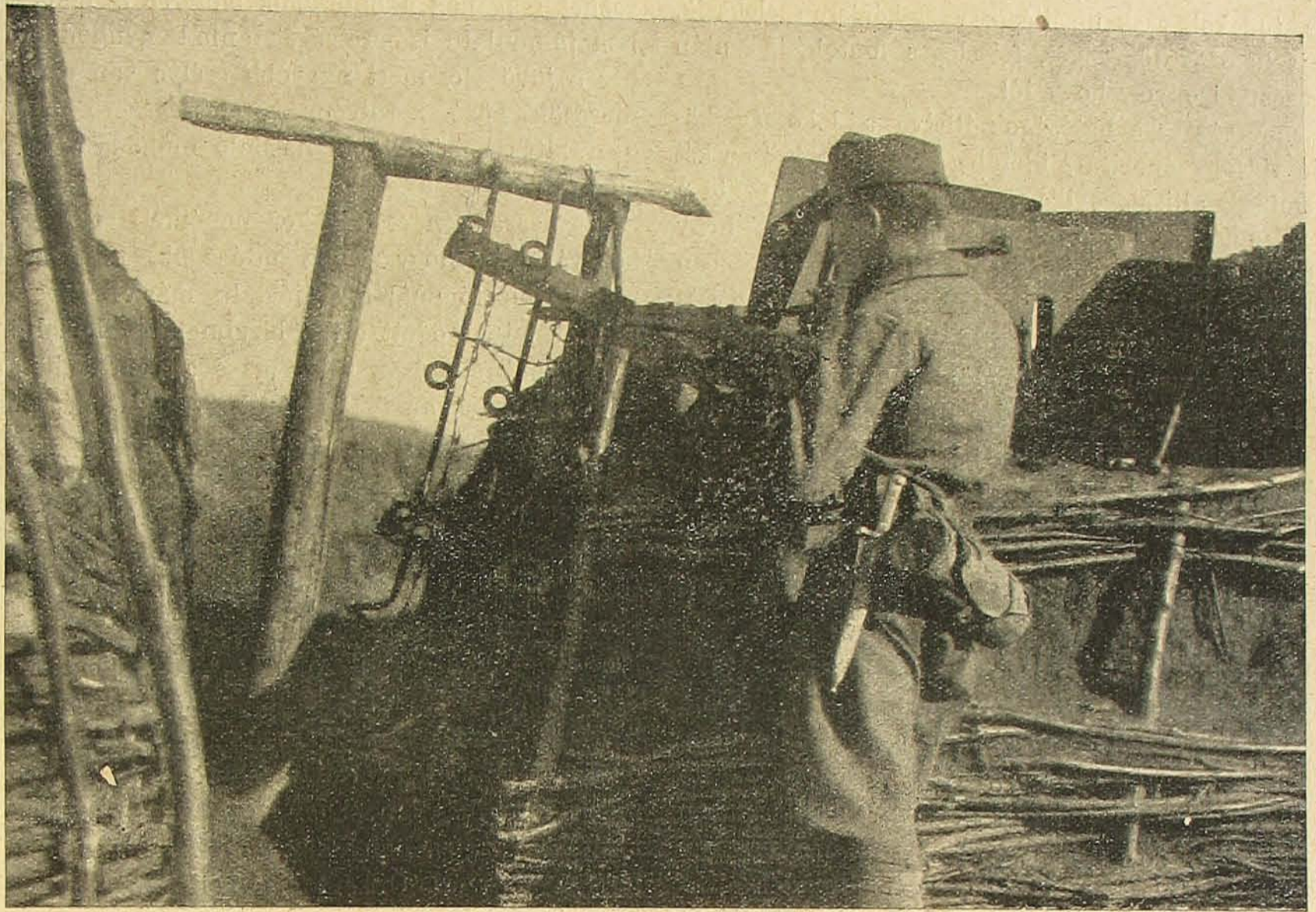
10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

Keleti harcok színhelyéről. — 1. Megfigyelő. 2. Vasuti blokkház állomásunkban.

amart. E két ellentétes természetű másodaltiszt közé esik aztán az a harmadik, a ki se nem árt, se nem használ. Félénk, tehetetlen, gyámolítani kell mindenben. Kérdez, tudakol, csak utasításra vagy kérésre cselekszik, akkor is hosszas töprengés, felesleges fontolgatás után és sokasem bizonyos, hogy jól.

A csendőrség és a hatóságok illetve a lakosság közötti jó viszony ápolására illetőleg megteremtésére a két utóbb említett altiszt egyike sem alkalmas. Már pedig a másodaltisztnak az is főtörekvése kell hogy legyen, hogy ezt a fontos kötelességet már ebben az alkalmazásban elsajátítsa s mint ebben a tekintetben is képzett altiszt kerülhessen annak idején egy őrs élére.

Közismert tény minden csendőregyén előtt, hogy a csendőri kötelességekkel járó teendőket csak az tudja közülnk eredményesen ellátni, a ki a hatóságok és a lakosságok támogatására minden körülmények között számíthat. Erre pedig csak az a csendőregyén számíthat, a ki úgy szolgálaton kívüli, mint szolgálatban való magatartásával biztosította magának a társadalom rokonszenvét.

Ez a feladat fokozott mértékben hárul az altisztekre.

Ritka eset ugyan, de szórványosan mégis előfordul, hogy egyes altisztek, talán téves felfogásból kiindulva, vagy tulérzékenységük által vezettetve, a hatóságok fejével illetőleg egyes hatósági személyekkel szemben tanusított magatartásuknál megfélekednek arról a tiszteletről, a mire utasításaink értelmében a minden alkalmossal való érintkezésnél kötelezve vannak.

Ugyancsak volt már eset arra is, hogy egyes altiszteknek a lakossággal való érintkezése nem történt abban a megnyerő modorban, a melynél fogva biztosíthatta volna magának a lakosság szimpátiáját általában.

Azért utalok itt mind a két esetre nézve az altisztekre, mert — bár az említett kötelesség egyaránt hárul minden csendőregyénre — nyilvánvaló, hogy az altisztek példaadása szolgál e tekintetben is követendő utmutatásul alárendeltjeiknek.

Minthogy pedig minden másodaltiszt, ez alkalmazása ideje alatt, a gyakorlati helyettesítések alkalmával, igen sokszor kerül abba a helyzetbe, hogy a hatóságok fejénél meg kell jelennie, vagy egyes hatósági személyekkel kell szolgálatot teljesítenie, akár az anyaörse területén, akár más őrsre való vezényeltetése idejében történik is ez, — sohase tévesszék szem elől utasításainak az ilyenkorai érintkezésre vonatkozó rendelkezéseit, mert a későbbi időben sokkal könnyebben állhatja meg a helyét az altiszt, mint önálló őrsparancsnok, ha már másodaltiszt korában megalapozza a pozícióját.

Gyakran halljuk, hogy egyes másodaltisztek zugolódnak az őrsükről való gyakori elvezényeltetések miatt.

Eltétekintve attól, hogy minden ilyen vezénylés, akár helyettesítés, akár kíségetés a cél, — a szolgálat érdekében történik, a szolgálat érdeke pedig mindenkor és minden tekintetben felette áll a magánérdekeknek — ez a panaszkodás azért sem helyénvaló, sőt jogosulat-

lan, mert egyetlen másodaltiszt sem tudhatja előre, hogy későbben melyik őrs önálló vezetésére kap majd megbízatást. Már pedig mennél szélesebb körben szerezhethet magának a hatóságok előtt és a lakosság körében jóindulatu ismeretséget, annál nyugodtabban nézhet a jövő elé, mert nagyobb esélye van arra, hogy ismerősök közé kerülván, kötelességszerű ismereteinek gyarapítását már előbbi hasonló működése is nagyban elősegíti.

Természetesen csak akkor remélheti ezt és csak akkor várhatja, hogy úgy a hatóságok, mint a lakosság a kellő bizalommal fogadják, ha már előzetes ottléte alkalmával iparkodott ezt a bizalmat kiérdemelni.

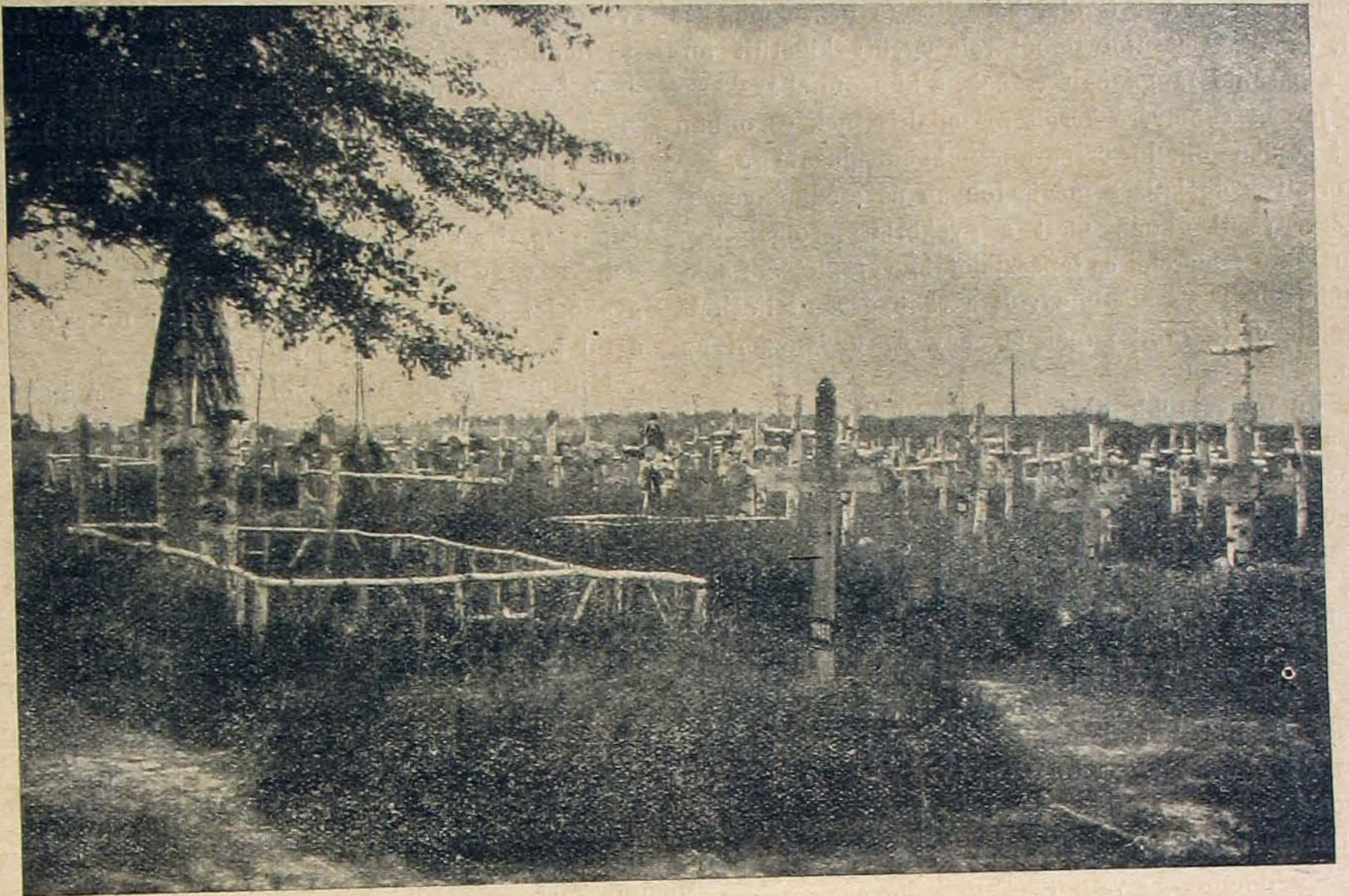
Azoknak ellenben, a kik másodaltiszti idejüket folyton egy és ugyanazon őrsön töltik és önállósítás alkalmával más, előtők ismeretlen helyre és idegen népek közé kerülnek, sokkal nehezebb a helyzetük; mert, ha minden tekintetben kifogástalanul megállják is a helyüket, mégis eleinte bizonyos ideig azt tapasztalják, hogy tartózkodó, várakozó álláspontra helyezkednek velök szemben úgy a hatóságok, mint a magánszemélyek és csak lassan-lassan kezdenek velök megbarátkozni és őket a kellő bizalomban részesíteni.

A csendőrségi törvények, utasítások és szabályok mindenkire és minden területen egyformán kötelezők ugyan, mégis tagadhatatlan, hogy végrehajtásuk, bizonyos tekintetben az, «a hány ház, annyi szokás» elvének befolyása alatt áll. Önként értetődik tehát, hogy felváltva mennél több őrsparancsnok alatt szolgál egy másodaltiszt, annál több tapasztalatot szerezhethet magának a jövőre nézve, nem csak abban a tekintetben, hogy miként kell egy őrsöt helyesen vezetni, hanem abban a tekintetben is, hogy miként kell elejét venni azoknak a kisebb-nagyobb kellemetlenségeknek, a melyek alól egyetlen őrsparancsnok sem érezheti magát teljesen mentesnek.

Nincsen tehát semmi jogos alapja annak az elkésredésnek, a melyet egyes másodaltisztnél a gyakori vezényelgetések miatt tapasztalunk és a melyet rendszeren a felmerülő anyagi áldozatokkal igyekeznek igazolni, — mert ha fel is merül ilyen anyagi áldozat az ideoda való vezényelgetésből, bőven megtérül az amaz erkölcsi nyereség által a mit a nagyobb kiterjedésű ismeretszerzés és bővebb tapasztalat folytán remélhet.

És különben is, a mint tudjuk, csak azok a másodaltisztek vannak a gyakori vezényelgetésnek kitéve, a kik úgy a csendőri alkalmaztatásuk alatt, mint az altiszti tanfolyamban kevésbé jó képesítést tudtak felmutatni. Ezekre pedig határozottan rájuk fér ez a gyakori változatosság és ha alaposabban meggondolják a dolgot, önként rájönnek magok is, hogy ezen az uton való kipróbálásuk úgy a szolgálat, mint a testület érdekeinek csak a javára válik. De előnyükre szolgál nekik maguknak is, mert ez alapon — mint fentebb is említettem — több helyen, szélesebb körben szerzett ismeretekkel és tapasztalatokkal rendelkezván, önálló al-

Köleti harcok színhelyéről. — 3. Hőseink nyugóhelye Jamniczánál. — 4. Egy honvéd sirja állásainkban.

kalmaztatásukban könnyebben tudnak majd érvényesülni.

Számtalan esetben bebizonyosodott már az, hogy egy ilyen, valóságos örökké bolygó-zsidóként vándorolgotó másodaltiszt, — bár iskolai képesítésére nézve mögötte állott az altiszti tanfolyamból vele együtt kikerült annak a hasonló rangu bajtársának, a ki azonnal szakasz- vagy járás-székhelyére került másodaltisztnek és onnan jutott később önálló őrsparancsnoki megbízatásra, — gyakorlati szolgálatban mégis jobban és eredményesebben érvényesül annál, mert a gyakorlati szolgálatban használható ismeretei és tapasztalatai gyarapítására sokkal több módja és alkalma volt a több őrsön teljesített szolgálata alatt, mint annak az egy és ugyanazon az őrsön.

Azt különben több olyan másodaltisztől hallottam már, a ki szakasz- illetve járásszékhelyéről került önállóságra, — hogy bár az irodavezetésben minden jártasságot megszereztek, viszont a csendőri nyomozásokhoz szükséges gyakorlati ismeretük igen gyenge lábon állott, sőt ebbeli előző gyakorlatukat s a kitartást és az önbizalmat többé-kevésbé azok is elvesztették, a kik azelőtt úgynevezett jó nyomozók voltak, mert más-nemü elfoglaltságuk mellett kevesebb külszolgálatot teljesítettek, önálló szolgálati működésre kevesebb terük volt és így kijöttek a gyakorlatból.

Hasonlóan kevés jót ígér az olyan városi őrsön teljesített másodaltisztelkedés is, a melynek külszolgálatot is teljesítő rendőrsége van. Ezekben a helyeken minden bűnesetet a rendőrségnek jelentenek be, a csendőrség rendesen nem is saját kezdeményezéséből, hanem csak felhívásra nyomoz, még pedig leginkább olyan esetekben, a melyeket a rendőrség már kideríteni nem tudott s legtöbbször el is rontotta az egész nyomozást.

Igaz, hogy az ilyen esetnek a kiderítésével még jobban ki lehet érdemelni az elismerést, mert egy elhibázott nyomozást helyes utra terelni és eredményesen lefolytatni sokkal jelentősebb siker, mint egy kezdettől fogva minden nyomra vezető jel-, adat- és egyéb anyaggal csendőri kézbe jutott bűneset kiderítése. De hát ehhez természet kell. Olyan természet, a mely nem válogató, hanem mindent úgy vesz, a hogy kap és csak kötelességet ismer.

Ha már most az őrsparancsnok ilyen, hasonlóvá nevelheti a másodaltisztet is. De ha a leírt helyzettel maga az őrsparancsnok is elégedetlen s az átvett bűnesetek nyomozását abból a kishitű felfogásból kiindulva, hogy hiszen az úgy se vezet már eredményre, csak közönyösen, reménytelenül, immel-ámmal teljesíti s ebbeli felfogásának, gyakori zugolódás mellett kifejezést is ad, ezekkel még a legjobb indulatu, a szolgálatot buzgón, jókedvvel teljesítő másodaltisztet is félrevezeti, elkedvetleníti annyira, hogy hosszabb idejű, mondjuk 1—2 évi ottilét után, egy közönyös, kishitű, saját tehetsége iránt is már bizalmatlan másodaltisztet találunk a régi reménykedő, bizakodó, a nehézségektől vissza nem rettenő, volt jó nyomozó helyett.

Hiszen tagadhatatlan, hogy nincs ember hiba nélkül.

De mégis enyhébb bírálat alá vehetjük és vesszük is egy mozgalmas őrsről önállóságra került s úgy irodailag, mint a gyakorlati szolgálatban kipróbált, edzett másodaltisztnek, a közvetlen ellenőrzés megszűnése következtében esetleg felmerülő erkölcsi hibáját, esetlegszellemileg való gyengébbségét, mint valamely nyugalmas őrsön elpuhult, bonyolultabb ügyekkel egyáltalában nem foglalkozó, a gyakorlatból már kijött hasonló állásba került bajtársunknak a szolgálat iránt később is tanusított közönyösségét. Mert hiába van a jó szellemi képesség, ha az emberben nincs meg a kötelességérzet, — vagy ha ez némileg megvolna is, hiányzik a gyakorlat és gyenge a becsvágy s így nincs erkölcsi erő, a mi nagyobb tettekre serkentené.

Minthogy pedig az utóbbi időben — a háború előtti időt értem, mert a háború óta nem volt altiszti tanfolyam — igen sok volt a másodaltiszt és mivel az altiszti tanfolyamok mindig jóval nagyobb számú altiszti növendéket adtak, mint a mennyi az őrsparancsnoki és az irodabeli hasonállásuk köréből felmerült sokkal kisebb fogyaték mellett, önállóságra elhelyezhető lett volna, — stovábbá, mivel ezek közül is leginkább az úgy elméletileg, mint gyakorlatilag képesítettebbek jutottak hamarabb önálló pozícióba vagy irodai alkalmazásba: — bizony előfordult, hogy a gyengébb képesítésű, esetleg erkölcsileg gyengébb karakterű másodaltisztek egynémelyike 5—6 évig is elvárható, míg önálló őrsparancsnok lehetett.

Minthogy továbbá az is gyakori eset volt, hogy a gyengébb képesítésű másodaltiszt, ha akár szükség esetén, akár hosszabb szolgálati idejére való méltányosságból, önálló őrsparancsnok lehetett, de ennek a megbízatásnak vagy erkölcsi szempontból vagy kelető gyakorlati képesítés hiányában megfelelni nem tudott, — hamarosan elmozdított az önállóságtól: — nagyon ajánlatos, hogy a másodaltiszti (esetleg harmad- negyedaltiszti-) állásban levők önképzésükkel szorgalmasan foglalkozzanak, mert csak így érhetik el hamarabb vágyaik netovábbját: az önálló őrsparancsnoki megbízatást és ennekfolytán az előléptetést is.

Különösen most lesz erre nagy szükség. Mert igen valószínű, hogy a háború után nagyobb fogyaték várható az önálló altisztek sorából. Ezek helyére pedig csakis a mostani másodaltisztek fognak kerülni és pedig elsősorban azok, a kik erre való rátermettségüknek és megbízhatóságuknak eddig is kiváló jelét adták és reményt nyujtanak arra, hogy előljáró parancsnokságaik nem fognak bennük csalódní, nem adnak majd okot az elmozdításra, hanem használható altisztjei lesznek a testületnek.

Ilyen követelmények mellett most is könnyen előfordulhat majd, hogy a bár fiatalabb illetőleg rövidebb szolgálati idejű, de hivatásukkal komolyabban foglalkozó, törekvő másodaltisztek megelőzik a hosszabb szolgálattal bíró, illetőleg rangban idősebb kartársaikat. Ezt azonban sohasem lehet rosszakaratu mellőzésnek tekinteni, mert nyilvánvaló, hogy az őrsparancsnoki állással

járó sokféle és fontos feladatok az előjáró parancsnokságoknak is kötelességévé teszik, hogy csak teljesen megbízható és minden tekintetben kipróbált altisztek kezébe tegyék le az örskörletek közbiztonsági viszonyai feletti felügyeletet és az örsök legénységének a nevelését.

Tisztában van azzal minden másodaltiszt, hogy előjáróiknak hozzájuk fűzött bizalma és az ennekfolytán kiérdemelt előjárói jóindulat és gondoskodás juttatta őket annak idején az altiszti tanfolyamba. Kötelességük tehát, hogy ezt a bizalmat, további szolgálatuk folyamán is fokozzák, folyton erősítsék és ne okozzanak csalódást azoknak az előjáróknak, a kik őket jóindulatukra és bizalmukra érdemesítették.

Ezt követeli tőlük a közbiztonsági szolgálat és a testület érdeke s ugyszintén a saját-, esetleg hozzátartozóink jövője iránti kötelességszerű gondoskodás is.

KÉPEINKHEZ.

A keleti legujabb nagy harcok színhelyéről.

Mint egy ujságközlemény folytatása, úgy kapcsolódik hozzá a jelen számunkban közölt képsorozat a lapunk legutóbbi számában közreadott képesoporthoz. A keleti legujabb nagy harcok színteréről valók ezek is. Onnan, arról a területről való felvételek, a melyet ezuttal már harmadszor mentenek fel dicső seregeink az orosz uralom alól. Diadalmas lendülettel megkezdett és ugyanolyan lelkesedéssel folytatott előrenyomulása ez a középponti szövetségesek együttes hadseregeinek s része van benne egyszerre mindeniknek. Egységes fronton, mint a láncszemek, egybekapcsolódva harcolnak az osztrák-magyar, a német, a bolgár és a török birodalom dicső csapatai s üzik az ellenséget piherés nélkül. Minden nap újabb és újabb harci eseménnyel gazdagítván azt a győzelmi sorozatot, a melyet az ellenség nem várt támadása folytán megindított ellentámadásunkkal megnyitottunk. A dicséret és az elismerés egyformán megilleti úgy a saját katonáinkat, mint szövetségeseink hős csapatait ezért a legujabb kiváló fegyvertényért.

Szinte lehetetlennek látszott ez a mai ellenoffenzívánk s maga az ántánt is egyenesen megdőbbsent annak mérés lendületétől. Nem hitték, szinte lehetetlennek tartották, hogy akkor, a mikor az angol-francia fronton hónapok óta irtózatosszerű véres harcokat folytat ellenünk Európa két leghatalmasabb nemzete, s a mikor dél-nyugaton egyik offenzívát a másik után indítja meg ellenünk az olaszok egész hadserege: ily folytatólagos eredményekkel, többszörös front-áttöréssel járó ellentámadást kezdhessünk a bár meggyengült, de még mindig milliókra menő hadsereggel rendelkező oroszok ellen. S ma már ott tartunk, hogy nemcsak a mi területünket tisztítottuk meg az ellenséges csapatoktól, hanem saját birodalmuk területén is annyira zavarba hoztuk őket, hogy Bróditól kezdve majdnem a Fekete tengerig huzódó frontrészen megkezdtek területük fenyegetett részeinek kiürítését. Ilyen eredmények után nem ejthet kétségbe bennünket, ha képsorozatunk között imitt-amott a dicső elmulást jelző temetők képe is feltűnik az olvasó előtt, mert hiszen megtanulhattuk már az elmúlt három év alatt, hogy ott, a hol a fény és dicsőség virul, elmaradhatatlan azoknak az árnyéka is.

HIREK.

Egy őrmester tragédiája. Kasza János I. oszt. őrmester és Kotyesz János csendőrből állott járőr, július hó 30-án az óbéli örsről azzal vezényeltetett szolgálatba, hogy a csapattestétől megszökött Vladiszavljev Szima honvédet fogja el. A járőr az említett napon este félkilencz óra tájban a Stoi tanyára érkezett, a hol a honvédszökevényt kereste. Kasza őrmester keresés közben a terményosztatok között alvó cséplőmunkások közé tévedt, a hol Misits Endre, 5. honvéd gyalogezredbeli szabadságolt cséplő-gépész honvédet kérdezte a szökevény holléte felől. Minthogy Misits a kérdésre kielégítő választ adni nem tudott, Kasza őrmester karabélyát a cső végénél megfogva, a tusával Misitsre ütött, miközben a karabély elsült és a lövedék az őrmester hasüregébe hatolt. Kasza őrmester meglövetése után még mintegy 15 percig folytatta a szökevény utáni keresést, majd járőrtársának a szökevény elfogatására vonatkozólag utasításokat adott, ezután egy kisebb terményosztatok mögé bujva, valószínűleg a beállott fájdalmak és az eset fölött érzett szégyentől sarkalva, karabélyát torka alá illesztette, azt elsütve, öngyilkosságot követett el.

Katonaszökevények garázdálkodása. Teszlák György, a kiskunmajsai örsre beosztott tartalékos őrmester, szolgálat közben, augusztus hó 3-án Kiskunmajsa községben, katonaszökevények által, vadászfegyverből leadott lövéssel agyonlövetett. A tettesek elmenekültek, nyomozásuk iránt erélyes intézkedések tettek. — Dombó községben (Máramaros megye) július hó 29-én, a hadseregparancsnokság intézkedése folytán, katonaszökevények után razzia tartatott. Ez alkalommal Vágó János, a dombói örsre beosztott népfőlkelő, este 10—11 óra között, a dombói határban, egy ismeretlen katonaszökevény által, szíve tájékán meglövetett. Vágó népfőlkelő meglövetése után a dombói örsre szállítottott, a hol orvosi gyógykezelés alá vétetett, de augusztus hó 2-án délután feltíz órákor szenvedett sérülésébe belehalt. Az ismeretlen tettes után széleskörű nyomozás van folyamatban.

Egy erdőőr halálos végű ellenszegülése. Csobota Szilárd, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományából a gombosi örsre vezényelt csendőrt augusztus hó 5-én délután 11 órákor a gombosi révátkelés közelében, szolgálati fellépésből kifolyólag, Nyárai András erdőőr, ellenszegülési szándékkal, bottal fejbe ütötte. Csobota csendőr Nyárai ellen lőfegyverét használta. Nyárai a lövedéktől találva, összeesett és nyomban meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Uzválygi. Nézetünk szerint megilleti. Odaitélését szolgálati uton kérje.

P. 50. Az idézett pont, kémek és más államellenes cselekményben gyanús személyekre vonatkozik. Hadifogollyszökevényekre — ha őket egyéb súlyos cselekmény nem terheli — nem alkalmazható.

1885. Nem.
Nősülendő. Ügye elintézés alatt áll. Egyébként türelem.

Gondolkozó. Mint nők nem vehetők vissza.

1876. Jelenleg csak magánvásárlás útján lehet beszerezni.
S. H. 21—63. Megkísérélheti. A siker azonban sok más körülménytől is függ.

Tudni óhajtó. Volt rá eset. Kérje szolgálati uton.

V. őrm. Himesháza. Forduljon «Az Est» kiadóhivatalának könyvosztályához: Budapest VIII., Erzsébet-körut 20. sz.

Ütmester. 1. Nem. 2. Sorsjegyei nem nyertek.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben

megengedni méltóztatott, hogy

Györfi Imre I., VI. számú csendőrkerületbeli alörmester, a neki adományozott bajor királyi 2. oszt. koronás katonai érdemkeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1917. évi augusztus hó 1-ével:

Czelter Mihály, III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen» hat (6) hó tartamára.

Választott lakhely: Kiskunfélegyháza.

Csekme Károly, VII. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Brassó.

Ideiglenes nyugállományban meghagyatik:

1917. évi augusztus hó 1-ével:

Kovács Gyula, VII. számú csendőrkerületbeli ideiglenes nyugállományu járásörmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Csikszentmárton.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Gaal Imre 2. oszt. örmester, a közbiztonsági szolgálat terén, valamint a szab. osztrák-magyar államvasut társaság dognácskai és vaskői erdőbirtokán elharapózott falopás és orvvadászat meggátlása körül kifejtett eredményes tevékenységeért;

Kovács Ferencz, 2. oszt. örmester, Kósa Gergely, Balogh János és Baranyi Pál alörmesterek, az 1917.

évi január hó 27-én Szilha községben elkövetett háromszoros rablógyilkosság tettesének 222 órán át tartott ügyes, leleményes és nagy körültekintésre valló nyomozás során eszközölt kiderítéseért, elfogásáért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért;

Villányi Imre 2. oszt. örmester, Orbán Pál, Tóth Lajos III. és Kránicz Pál alörmesterek úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint a háborúval kapcsolatos és a katonai érdekeket érintő más irányu szolgálatok teljesítése körül kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységükért;

Tóth Antal II. járásörmester, örs- és járásparancsnoki, valamint helyettes szakaszparancsnoki minőségben úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint a háborúval kapcsolatos és a katonai érdekeket érintő más irányu szolgálatok teljesítése körül kifejtett ügybuzgó és fáradhatlan tevékenységeért;

Dávid József I. 2. oszt. örmester, örsparancsnoki minőségben igen exponált s kiváló körültekintést igénylő örsön úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint a háborúval kapcsolatos és a katonai érdekeket érintő más irányu szolgálatok teljesítése körül kifejtett ügybuzgó és fáradhatlan tevékenységeért;

Firsching János csendőr és Polyák István népfölkelő őrzetű, 1917. évi márczius hó 8-án Temesmóra községben pusztított árvízveszély alkalmával az emberélet és vagyonmentés körül tanusított bátor és önfeláldozó magatartásukért;

Betea István és Kristály András alörmesterek, Temes-paulis községben 1917. évi márczius 8-án a Kövéres csatornán feltorlódott jég megindítása és levezetése, valamint a lakosságnak ezen munkálatokban való részvételre buzdítása körül kifejtett igen eredményes tevékenységükért, mely eljárásukkal az áradó víz kiöntését és a csatorna védgátjának áttörését megakadályozták.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerületbeli parancsnokság által:

Zrinyi István népfölkelő örmester, Guzei János szakaszvezető és Szabó János honvédtizedes, az 1917. évi január hó 27-én Szilha községben elkövetett háromszoros rablógyilkosság tettesének 222 órán át tartott ügyes, leleményes és nagy körültekintésre valló nyomozás során eszközölt kiderítése körüli hathatós közreműködésükért;

Márovits Mátyás I. oszt., Barát Lajos, Vass Lajos I., Szilágyi Sándor I., Rus János, Ilea Simon, Fekete János II. oszt. örmesterek, Sorbán Ottó, Kozma István,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök 1 kbérletiltás ellenébe.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknekészletreés készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5¹/₄% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Iván János, Fehér József I., Kovács Dénes, Katona Gyula, Bölkei János, Komlusi Dusán, Parcsetics József és Kondor Flórián alőrme­sterek, úgy a közbizton­ sági szolgálat terén, mint a háborúval kapcsolatos és a katonai érdekeket érintő más irányu szolgálatok tel­ jesítése körül kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységükért;

Mitter Trifon csendőr és Reiter Mihály népfölkelő szakaszvezető, 1918. évi márczius hó 8-án Temesmóra községben pusztított árvizveszély alkalmával az ember­ élet és vagyonmentés körül tanusított bátor és önfel­ áldozó magatartásukért;

Bende József népfölkelő szakaszvezető, a Temes­ paulis községben 1917. évi márczius hó 8-án a Kövéres csatornán feltorlódott jég megindítása és levezetése, valamint a lakosságnak ezen munkálatokban való rész­ vételre buzditása körül kifejtett igen eredményes tevé­ kenységeért;

Fillmann Lajos járásörmester, a Górn Mihály vasuti fékező sérelmére elkövetett szándékos emberölés tettese utáni nyomozás céltudatos keresztülvitele és a tettes személyének kipuhatólása és letartóztatása körül kifej­ telt eredményes tevékenységeért.

Előléptetett:

alőrmesterré:

1917. évi június hó 1-ével:

Vnuk István és Stancsik Imre, V. számú csendőrkerü­ letbeli csendőrök;

1917. évi augusztus hó 1-ével:

Bacsó László és Trefeli György, VI. számú csendőr­ kerületbeli csendőrök;

1917. évi augusztus hó 6-ával:

Kiss József II. vezető, továbbá Csóka István és Uj­ vári József csendőrök az V. számú csendőrkerületben.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

a III. számú csendőrkerület állományában:

Erhárd János alőrmester 6 db,

a VI. számú csendőrkerület állományában:

Pacsi József alőrmester 3 db, Tótván Ignác 2. oszt. örme­ ster és Major László alőrmester 2—2 db 10 ko­ ronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Ungvári János alőrmester, Kertész Margittal, 1915. évi augusztus hó 24-én, Tiszakanyáron;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Gombkötő Antal alőrmester, Őszi Máriával, 1916. évi november hó 14-én;

Párkányi János alőrmester, Kubinszky Katalinnal, 1916. évi november hó 26-án, Alsószelezsényben;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Gábor Simon 2. oszt. örme­ ster, János Katalinnal, 1916. évi decz. 31-én, Fogarason;

Izer János, 2. oszt. alőrmester, Elekes Emiliával, 1917. évi április hó 12-én, Alsópugyon;

Blága Mihály 2. oszt. örme­ ster, Miku Flórával, 1917. évi április hó 15-én, Zabolán;

Fodor László 2. oszt. örme­ ster, Mátyas Juliannával, 1917. évi április hó 9-én, Zabolán;

Szöke Gergely alőrmester, Kiss Annával, 1917. évi április hó 24-én, Siménfalván;

a m. kir. VIII. számú csendőr-kerület állományában:

Szabados Antal örme­ ster, Szenczi Juliannával, 1916. évi január hó 14-én, Margittán;

Kertész Antal alőrmester, Pleyer Lujzával, 1917. évi január hó 9-én, Tamáshidán;

Jurancsik János ideigl. nyugállományu alőrmester, Haliczki Annával, 1917. évi április hó 10-én, Timáron;

Pap Sándor 1. oszt. örme­ ster, Nagy Erzsébettel, 1917. évi április hó 26-án, Tenkegörséden.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő- gépet, varrógépet, gummikat és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő leve­ leim ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hang 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, há­ romsorosak, grammatikus hangok is ké zűnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy „Union” szerkezettel 50 K. — Legszebb hang­ lemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjagyzékot az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóc -út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sür­ gösen beszerezni, mert az árak folyton drágulnak.

◆◆◆◆◆ Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat. ◆◆◆◆◆